

UCHWAŁA NR 0102-353/24

KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W OLSZTYNIE

z dnia 12 sierpnia 2024 r.

w sprawie badania zgodności z prawem Uchwały Nr IV/32/2024 Rady Gminy Grunwald z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie określenia zasad udzielania i rozliczania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Grunwald na lata 2024-2026.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1325) oraz art. 91 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 ze zm)

uchwała, co następuje:

stwierdza się nieważność Uchwały Nr IV/32/2024 Rady Gminy Grunwald z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie określenia zasad udzielania i rozliczania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Grunwald na lata 2024-2026.

UZASADNIENIE

W dniu 27 czerwca 2024 r. Rada Gminy Grunwald podjęła uchwałę Nr IV/32/2024 w sprawie określenia zasad udzielania i rozliczania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Grunwald na lata 2024-2026.

W dniu 17 lipca 2024 r. przedmiotowa uchwała wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie celem zbadania jej postanowień pod względem zgodności z prawem.

Pismem z dnia 8 sierpnia 2024 r. zawiadomiono Gminę Grunwald, że uchwała będzie badana na posiedzeniu Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie (dalej: Kolegium Izby) w dniu 12 sierpnia 2024 r.

Zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych w posiedzeniu Kolegium Izby ma prawo uczestniczyć przedstawiciel podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana. Przedstawiciel Gminy Grunwald nie uczestniczył w posiedzeniu Kolegium Izby.

Stosownie do art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, orzekanie o nieważności uchwał i zarządzeń, w sprawach wymienionych w art. 11 ust. 1 tej ustawy, zastrzeżono dla kolegium regionalnej izby obrachunkowej.

Przepis art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych stanowi, że właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Kolegium Izby badając przedmiotową uchwałę stwierdziło co następuje:

Rada Gminy Grunwald, korzystając z kompetencji określonej w art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.), ustaliła zasady udzielania z budżetu Gminy Grunwald dotacji celowej na dofinansowanie do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Zasady te znalazły wyraz w załączniku do uchwały Nr IV/32/2024 pn. „Regulamin udzielania i rozliczania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Grunwald”.

W § 9 ust. 3 uchwały wskazano, iż niezwłocznie po przedłożeniu dokumentów, o których mowa w ust. 2 tj. protokołu odbioru technicznego przydomowej oczyszczalni ścieków, zgłoszenia przystąpienia do eksploatacji przydomowej oczyszczalni ścieków, dokumentacji księgowej potwierdzających poniesione koszty Gmina Grunwald sporządzi protokół wywiązania się z warunków umowy między właścicielem nieruchomości, a Gminą Grunwald. W treści protokołu stwierdzone zostanie wypełnienie umowy i niniejszego regulaminu lub brak ich prawidłowej realizacji - co spowoduje konsekwencje wskazane w ust. 5 tj. nie zostanie mu ona wypłacona. Ponadto w § 9 ust. 4 wskazano, iż w przypadku prawidłowego wykonania zobowiązań, wynikających z niniejszego regulaminu i z umowy, dotacja zostanie przekazana na rachunek bankowy wskazany przez wnioskodawcę w terminie określonym w umowie o udzielenie dotacji.

W ocenie Kolegium Izby, omawiane zapisy załącznika do badanej uchwały, z których wynika, iż podmiot po zrealizowaniu inwestycji dołącza do wniosku o wypłatę dotacji wraz z rozliczeniem dotacji m. in. protokół odbioru technicznego przydomowej oczyszczalni ścieków, zgłoszenie przystąpienia do eksploatacji przydomowej oczyszczalni ścieków, dokumentację księgową potwierdzającą poniesione koszty oznaczają, że dotacja nie będzie wykorzystana na zapłatę za zrealizowane zadanie tylko na zwrot wydatków wcześniej poniesionych przez realizującego inwestycję. W związku z powyższym, Kolegium Izby uznało, że uregulowania wprowadzone § 9 ust. 3,4 i 5 załącznika do uchwały przewidujące dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Grunwald poprzez zwrot uprawnionej osobie części poniesionych i udokumentowanych kosztów zadania po jego zakończeniu, są niezgodne z przepisami art. 403 ust. 4 i 5 ustawy Prawo ochrony środowiska w związku z art. 126 i 127 ust. 1 oraz art. 251 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270). Wyżej wymienione regulacje ustawowe nie przewidują możliwości „refundowania” z budżetu gminy wydatków poniesionych przez wskazane ustawowo podmioty na przedsięwzięcia związane z ochroną środowiska, a jedynie możliwość udzielenia dotacji na realizację tych przedsięwzięć.

Ponadto o refundacji wydatków, a nie o dotacji świadczą :

- § 3 "umowy o udzielenie dotacji" stanowiącej element regulaminu, w którym wskazano, iż po zakończeniu budowy przydomowej oczyszczalni ścieków beneficjent składa wniosek o przekazanie

dotacji, a środki pieniężne z tytułu udzielonej dotacji zostaną przekazane w terminie 30 dni od daty podpisania protokołu wywiązania się z niniejszej umowy,

- Wniosek o przekazanie dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Grunwald który zawiera wykaz dokumentów koniecznych do załączenia tj. protokołu odbioru technicznego przydomowej oczyszczalni ścieków, zgłoszenia przystąpienia do eksploatacji przydomowej oczyszczalni ścieków, dokumentacji księgowej potwierdzających poniesione koszty,
- Protokół wybudowania przydomowej oczyszczalni ścieków w ramach udzielania i rozliczania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowej oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Grunwald na lata 2021-2023 będący załącznikiem do Regulaminu, w którym Komisja decyduje, iż zadanie zostało zrealizowane zgodnie z umową. W związku z tym Beneficjentowi przysługuje dofinansowanie w wysokości (...).

Kolegium Izby podnosi, że żaden przepis ustawy – Prawo ochrony środowiska nie uprawnia Rady Gminy Grunwald do regulowania kwestii dotyczących treści umowy o udzielenie dotacji. Kolegium Izby wskazuje, że zagadnienia stosunków prawnych, które nie zostały wymienione w art. 403 ust. 5 ustawy – Prawo ochrony środowiska, a które mogą wystąpić między gminą a podmiotem, któremu gmina udzieli dotacji, powinny być uwzględnione w umowie. Kwestie dotyczące treści takiej umowy zostały zawarte w art. 250 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z tym przepisem, Zarząd jednostki samorządu terytorialnego, udzielając dotacji celowej, w tym jednostce sektora finansów publicznych, w przypadku gdy odrębne przepisy lub umowa międzynarodowa nie określają trybu i zasad udzielania lub rozliczania tej dotacji, zawiera umowę, która określa w szczególności: 1) wysokość dotacji, cel lub opis zakresu rzeczowego zadania, na którego realizację są przekazywane środki dotacji; 2) termin wykorzystania dotacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego; 3) termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji oraz termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji celowej z tym, że termin ten nie może być dłuższy niż terminy zwrotu określone w niniejszym dziale. Potwierdzeniem takiego stanowiska Kolegium Izby jest wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 18 marca 2015 r. (sygn.akt: I SA/Gd 134/15) oraz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 18 września 2015 r. (sygn. akt: I SA/ Lu 840/15).

Kolegium Izby wskazuje, że Rada Gminy Grunwald, podejmując uchwałę Nr IV/32/2024 w sposób istotny naruszyła przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska w szczególności poprzez umożliwienie „refundowania” z budżetu Gminy Grunwald wydatków poniesionych przez wskazane podmioty na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, a także wykroczyła poza granice kompetencji uchwałodawczych, określonych w art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska, co skutkowało stwierdzeniem nieważności przedmiotowej uchwały w całości.

Zgodnie z ukształtowaną linią orzecniczą sądów administracyjnych, przyjąć należy, iż do rodzajów naruszeń przepisów skutkujących nieważnością uchwały bądź zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego (lub jej części) zaliczyć należy naruszenia: przepisów wyznaczających kompetencje do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego – przez wadliwą ich wykładnię – oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał (np. wyrok NSA z 11 lutego 1998 r. sygn. II SA/Wr 1459/97).

Wobec powyższego Kolegium Izby postanowiło jak w sentencji.

Na niniejszą uchwałę Kolegium RIO w Olsztynie przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie, w terminie 30 dni od daty jej otrzymania, za pośrednictwem tutejszej Izby.

Prezes

Bogdan Gaber